

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลนาโสก จำนวน 289 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 1,039 คน สามารถสรุปผล การศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพ เทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบร่วมกัน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ขั้นตอน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ขั้นตอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแต่ละขั้นตอน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1.1 ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์และสำรวจผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ

1.2 ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ

1.3 ขั้นตอนที่นับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

1.4 ขั้นตอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ

1.5 ขั้นตอนจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

1.6 ขั้นตอนติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลนาโศก อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมและรายขั้นตอน พบร้า โดยรวมผู้สูงอายุที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบร้าผู้สูงอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์และสำรวจผู้สูงอายุ ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุขั้นตอนขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพและขั้นตอนติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่วนขั้นตอนจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผู้สูงอายุที่มีความช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ของเทศบาลตำบลนาโศก อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมจากแบบสอบถามในหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพและขั้นตอนจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเรียงลำดับข้อเสนอแนะจากความถี่มากสุดไปหาความถี่น้อยสุด คือ

3.1 ก่อนการเบิกรับขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพควรมีการประชาสัมพันธ์ช้าตามหอกระจายข่าวตามหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ให้ผู้มีสิทธิ์รับเงินเบี้ยยังชีพรับทราบล่วงหน้าก่อน 1 วัน

3.2 ก่อนวันปิดรับขึ้นทะเบียน 5 วันควรมีการประชาสัมพันธ์ตามหอกระจายข่าวตามหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านอีกรึ้ง

3.3 ก่อนปิดรับขึ้นทะเบียนให้เจ้าหน้าที่เทศบาลช่วยตรวจสอบรายชื่อผู้ที่ยังไม่มาขึ้นทะเบียนพร้อมทำหนังสือแจ้งเจ้าตัวหรือญาติให้ทราบด้วย

3.4 ควรมีประชาสัมพันธ์การจ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทราบก่อนวันจ่ายเบี้ยยังชีพ 1 วัน และควรประชาสัมพันธ์ให้ทราบครั้งอีกในช่วงเช้าของวันที่จ่ายเบี้ยยังชีพ

3.5 ต้องการให้เทศบาลจ่ายเบี้ยยังชีพภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนแต่ละช่วงอายุคือขอให้เทศบาลแจ้งรายชื่อผู้ที่มีสิทธิ์ลงทะเบียนแก่ผู้ใหญ่บ้านเพื่อประกาศและติดประกาศก่อนเปิดให้มีการรับลงทะเบียนเพื่อให้ผู้สูงอายุหรือญาติผู้สูงอายุทราบและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าอย่างน้อยก่อนเริ่มลงทะเบียน 1 เดือน และในการออกแบบบริการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุแต่ละครั้งควรเป็นการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบเดิมไม่ควรเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมา เช่น ช่วงเวลาและสถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพควรเป็นเวลาและสถานที่เดิม หากมีการปรับเปลี่ยนไปมาอาจจะทำให้ผู้สูงอายุสับสนในการมารับเงินเบี้ยยังชีพได้

อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลนาโสกอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหารมีประเด็นที่นำเสนอในรูปแบบอภิปราย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบแต่ละขั้นตอน พบร่วมกันว่าผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพ อยู่ในระดับที่มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สูงอายุมีความพอใจที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพเป็นเงินสดเต็มจำนวน โดยไม่ถูกหักค่าบริการ และขั้นตอนที่ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแต่น้อยกว่าขั้นตอนอื่น ๆ คือขั้นตอนการประกาศรายชื่อและขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้สูงอายุเนื่องจากผู้สูงอายุยังมีความกังวลในเรื่องการทำงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์รายชื่อผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุยังขาดความเข้าใจเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเทศบาลตำบลนาโสกยังมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนที่ไม่ครอบคลุมดีเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีชัน หมวดปันจอร์ (2556 : 46 - 52) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพสำหรับสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลควบคู่กับความโศน จังหวัดสตูลพบว่าการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรบริหารส่วนตำบลควบคู่กับความโศน ไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ไม่มีแผนงานระยะเวลาที่ชัดเจนในการประชาสัมพันธ์และการลงลงทะเบียนพบว่าผู้สูงอายุที่เสียสิทธิ์การลงทะเบียนมากเป็นผู้ที่ไม่ได้อ่าย ในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถมาลงทะเบียนได้ทันและบางคนไม่ทราบขั้นตอน วิธีการ ช่วงระยะเวลาในการลงทะเบียน ไม่มีการแจ้งการลงทะเบียนในรอบปีลักษณะเดียวกันไป เมื่อถึงเวลาลงทะเบียน ทำให้ผู้สูงสีนี ทำให้ไม่ได้ลงทะเบียน และด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามช่วงอายุ โดยรวมและรายชั้นตอนพบว่าระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลนาโสก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมแล้ว ผู้สูงอายุแต่ละช่วงอายุมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สุภาวดี เสงทรัพย์ (2557 : 59 - 61) ที่ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพ องค์กรบริหารส่วนตำบลแห่งได้ อำเภอโภสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือขั้นตอนการสำรวจผู้สูงอายุ ขั้นตอนการตรวจสอบ

คุณสมบัติผู้สูงอายุ ขั้นตอนการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ขั้นตอนการเขียนทะเบียนเพื่อรับเงินเบี้ยยังชีพ ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพ และขั้นตอนการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายขั้นตอนพบว่าอยู่ในระดับทุกขั้นตอนโดยมี ขั้นตอนการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีระดับมาก มากกว่าขั้นตอนอื่น และเมื่อศึกษา การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการปฏิบัติงานทั้ง 6 ขั้นตอนนั้น โดยรวมและแต่ละช่วงอายุของผู้สูงอายุมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้สูงอายุแต่ละช่วงอายุที่มีต่อการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาล ดำเนินมาโดย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ในแต่ละขั้นตอนแล้วมี 5 ขั้นตอนเท่านั้นที่ผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ ขั้นตอนสำรวจผู้สูงอายุขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ ขั้นตอนเขียนทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพขั้นตอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ และ ขั้นตอนติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีเพียงขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเท่านั้นที่ ผู้สูงอายุแต่ละช่วงอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุได้รับเงินที่ส่วนมาก รับเงินเป็นเงินสดตั้งแต่ด้านเดือนทำให้ผู้สูงอายุได้นำเงินมาใช้จ่ายในประจำเดือนได้ทันในแต่ละเดือน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

การศึกษา ความคิดเห็นผู้สูงอายุต่อขั้นตอนการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพ เทศบาล ดำเนินมาโดย อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหารผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ในเชิงนโยบายต่อเทศบาล ดำเนินมาโดยดังนี้

1.1 เทศบาลดำเนินมาโดย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ควรแจ้งให้มีการปรับปรุง การประชาสัมพันธ์ข่าวสารตามหอกระจายข่าว กล่าวคือควรแจ้งให้ผู้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารมี การประชาสัมพันธ์ช้า อีกครั้งในช่วงเช้าของวันที่มีกิจกรรมตามขั้นตอนของการดำเนินงานเบี้ย ยังชีพ

1.2 เทศบาลดำเนินมาโดย อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร ควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ ชี้แจงคุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพในแต่ละปีงบประมาณ โดยติดไว้ทุกหนู่บ้าน โดยให้ เจ้าหน้าที่ทำการชี้แจงคุณสมบัติ พร้อมระยะเวลาในการเขียนทะเบียนรับเงินในแต่ละ ปีงบประมาณ ให้ประชาชนได้เข้าใจ ชัดเจนมากกว่านี้

1.3 เทศบาลตำบลโนนสักมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
ผ่านชุมชนผู้สูงอายุในระดับหมู่บ้านและระดับตำบลด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพ เทศบาลตำบลโนนสักอำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร
- 2.2 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและสังคมส่งเสริมให้เทศบาลตำบลโนนสัก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

